

Sygn. akt II AKa 270/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Zbigniew Kapiński

Sędziowie: SA – Dorota Tyrała (spr.)

SO (del.) – Sławomir Machnio

Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Reingruber

przy udziale Prokuratora Stanisława Wieśniakowskiego

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2022 r.

sprawy z wniosku

M. Z.

o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną z tytułu pozbawienia wolności w okresie od 4 marca 1946 r. do 29 września 1946 r. – na podstawie art. 8b ust. 1 i 2, art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 r., Nr 34, poz.149 z późn. zm).

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 kwietnia 2021 r., sygn. akt XII Ko 59/20

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że ponad zasądzoną w punkcie I. wyroku kwotę 69.000 (sześćdziesiąt dziewięć) złotych zasądza od Skarbu Państwa na rzecz M. Z. tytułem zadośćuczynienia dalszą kwotę 71.000 (siedemdziesiąt jeden tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;*
- 2) utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;*
- 3) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni M. Z. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych - z tytułu zwrotu kosztów udziału ustanowionego pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym;*
- 4) kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE	
--------------	--

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 270/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	I	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

**wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2021 r.,
sygn. akt XII Ko 59/20**

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny - **pełnomocnik wnioskodawcy**

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

<p># w części:</p> <p>– co do pkt II w zakresie oddalającym żądanie z wniosku</p> <p>- co do pkt I w zakresie odsetek</p>	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał postępowania dowodowego

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
I.	błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść skutkujący niewłaściwym uznaniem, że w okolicznościach niniejszej sprawy sumą adekwatną i proporcjonalną uzupełniającego zadośćuczynienia za krzywdę za krzywdę doznaną przez wnioskodawczynię M. Z. na skutek niesłusznego pozbawienia wolności jej matki H. K. (1) będącej w momencie zatrzymania w ciąży z wnioskodawczynią oraz przebywania wnioskodawczynie wraz z matką w Zakładzie Karnym w W. M. jest kwota 69.000,00 zł pomimo, iż jest to kwota niewspółmierna	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

	do rozmiaru doznanych przez nią krzywd i cierpień, ich intensywności i nieodwracalnego charakteru, zaś te względy przemawiają za zasądzeniem wnioskodawczyni znacznie wyższej kwoty zadośćuczynienia.	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Zarówno w zarzucie, jak i treści wniesionej apelacji pełnomocnik kontestował, iż „w uzasadnieniu wyroku brak jest stosownych wyjaśnień” dlaczego uznano za stosowne przyznanie kwoty 69.000 zł a nie innej, w sytuacji gdy wnioskowana kwota była dużo wyższa, tym samym „znaczną dysproporcją pomiędzy kwotą dochodzoną a zasądzoną przemawia za zasadnością szczegółowego wyjaśnienia takiego stanu rzeczy”). Należy zatem już na wstępie podkreślić, że ustawodawca wskazując w treści art. 445§1 k.c., że zadośćuczynienie winno być „odpowiednie” – nie zdecydował się na unormowanie stawek ani kryteriów dotyczących sposobu ustalenia jego wysokości, pozostawiając ich wypracowanie judykaturze i doktrynie prawa. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest ściśle oceny charakter tego świadczenia, którego wysokość należy ustalić in concreto, stosownie do okoliczności danej sprawy. Jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest "odpowiednia" należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Jak podkreśla w swoich judykatach Sąd Najwyższy oraz co wielokrotnie i jednolicie znajduje swój wyraz także w orzecznictwie Sądów Apelacyjnych ustalanie wysokości		

zadośćuczynienia pieniężnego wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności mogących mieć znaczenie w danym przypadku. Chodzi tu przede wszystkim o stopień i rodzaj cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność, czas trwania, wiek pokrzywdzonego, rodzaj i rozmiar doznanych obrażeń, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia itp. Zadośćuczynienie, wobec niewymierności szkody niemajątkowej, ma zrównoważyć negatywne przeżycia i jest swoistego rodzaju przybliżonym ekwiwalentem doznanych cierpień psychicznych i fizycznych, a więc musi być utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom życia i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Najistotniejszym celem zadośćuczynienia jest wynagrodzenie doznanej przez poszkodowanego krzywdy, czyli zrealizowanie funkcji kompensacyjnej.

W realiach niniejszej sprawy słusznie Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na podstawie art. 8b ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego Państwa Polskiego. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że Sąd Okręgowy dostrzegł okoliczności aktualnie wskazywane przez pełnomocnika wnioskodawczyni w apelacji, w szczególności, że:

- wnioskodawczyni przebywała w jednostce penitencjarnej niemal 7

miesiący – w okresie ciąży od chwili aresztowania jej matki H. K. (1) (od dnia 4 marca 1946 r.), następnie po urodzeniu do chwili opuszczenia zakładu karnego (w dniu 29 września 1946r.),

- wnioskodawczyni na skutek niesłusznego pozbawienia wolności jej matki H. K. (1) będącej w momencie zatrzymania w ciąży z wnioskodawczynią oraz przebywania wnioskodawczyni wraz z matką w Zakładzie Karnym w W. była pozbawiona opieki medycznej - zarówno w życiu prenatalnym, jak i podczas porodu i po urodzeniu,

- warunki w jakich wnioskodawczyni przebywała w jednostce penitencjarnej były urągające ludzkiej godności (w celi było zimno, brudno, a potrzeby fizjologiczne były załatwiane do umieszczonego w celi kubła), wnioskodawczyni po urodzeniu nie miała odpowiedniego ubrania (za ubranie służył jej jeden płócienny kaftanik),

- przeżywane w trakcie pobytu w jednostce penitencjarnej przez matkę będącą w ciąży z wnioskodawczynią negatywne emocje wywołane stosowanymi wobec H. K. (1) niedozwolonych metod śledczych, przemocy fizycznej i psychicznej, brak wystarczających składników odżywczych i opieki medycznej , a także stres - były odczuwalne przez nienarodzone dziecko i bezpośrednio rzutowały na jej dalsze życie;

- brak odpowiednich warunków higienicznych, brak odpowiedniego żywienia wnioskodawczyni w okresie noworodkowym, brak pomocy lekarskiej wywołał skutek w postaci zachorowania na pęcherzycę ropną.

Sąd Okręgowy właściwie dostrzegł zatem wszystkie okoliczności dotyczące zarówno długości stosowanego wobec M. Z. pozbawienia wolności, jak i związanego z tym poczucia krzywdy i cierpienia, a także warunki w jakich było ono wykonywane i jego następstwa w postaci rozwinięcia się pęcherzycy ropnej – niemniej okolicznościom tym Sąd I instancji nadał niewłaściwą miarę.

Przede wszystkim zasądzona przez Sąd I instancji kwota z tytułu zadośćuczynienia nie uwzględnia w należyтым stopniu dolegliwości wynikłych z pozbawienia wolności wnioskodawczyni będących wypadkową wszystkich dostrzeżonych uwarunkowań. Prawidłowa ocena powyższych okoliczności uzasadnia przyjęcie wyższej, niż zasądzona kwoty tytułem zadośćuczynienia. Jest to możliwe w oparciu o ustalenia Sądu Okręgowego poczynione w niniejszej sprawie. Całokształt okoliczności ustalonych w sprawie wskazuje, że pozbawienie wolności było dla wnioskodawczyni źródłem poważnych cierpień. Niewątpliwie należy jej się z tego tytułu od Skarbu Państwa odpowiednie zadośćuczynienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego kwotą czyniącą zadość jej krzywdzie jest 150.000 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku, tj. w wymiarze o 71.000 zł wyższym niż kwota zasądzona w skarżonym wyroku. Zadośćuczynienie w tej wysokości będzie stanowić odczuwalną rekompensatę, a zatem uznać należy, iż jest kwotą odpowiednią w

rozumieniu przepisów dotyczących zadośćuczynienia (art. 445 k.c.).

Tym samym o ile można się zgodzić ze skarżącym pełnomocnikiem, że kwota przyznanego przez Sąd I instancji zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności nie uwzględniła w sposób należyty wagi wszystkich okoliczności, jakie miały wpływ na rozmiar krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię – to jednak uznać także należy, że żądanie łącznej kwoty zadośćuczynienia w wysokości 1.410.191,68 (jeden milion czterysta dziesięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt jeden złotych 68/100) jest żądaniem nadmiernym. Określenie wymiaru zadośćuczynienia na poziomie postulowanym finalnie przez autora apelacji byłoby zadośćuczynieniem wygórowanym, powodującym bezpodstawne wzbogacenie się wnioskodawczyni. Takie postąpienie w żaden sposób nie znajduje oparcia w przepisach Kodeksu cywilnego, do których treści wprost odwołuje się pełnomocnik. Ciężar udowodnienia stawianych tez zawsze spoczywa na wnioskodawcy, a skarżący nie udowodnił dalszych okoliczności, które mogłyby skutkować uznaniem za słuszną takiej rekompensaty. Skrajny subiektywizm przy ocenie stopnia pokrzywdzenia, który zaprezentował apelujący, jako metodę ważenia krzywdy, nie wynika ani z art. 445 § 1 k.c.

Lp.	Zarzut	
II.	obraza przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 410 k.p.k. i art. 7 k.p.k. poprzez pominięcie i nieuwzględnienie we właściwy sposób wszystkich istotnych	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

okoliczności wynikających z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, które miały wpływ na wymiar krzywd M. Z., a w konsekwencji na wysokość zadośćuczynienia, w szczególności sposobu w jaki była zatrzymana i traktowana jej matka H. K. (1) w trakcie osadzenia będąc w ciąży z wnioskodawczynią, skrajnego niedożywienia matki w okresie ciąży, co skutkowało także nieodpowiednim odżywianiem wnioskodawczynie w okresie płodowym, odczuwania przez wnioskodawczynię już w życiu płodowym cierpień fizycznych matki, wobec której stosowano przemoc psychiczną i fizyczną, w tym wielokrotne przesłuchano, a przesłuchania te były wielogodzinne, przebywania wnioskodawczynie od urodzenia w warunkach więziennych, które określić należy jako urągające ludzkiej godności i niehumanitarne, pozbawienie jej odpowiedniej opieki medycznej w życiu płodowym, w trakcie porodu i po narodzinach, braku odpowiednich warunków higienicznych podczas porodu oraz pomocy lekarskiej, zachorowania wnioskodawczynie na pęcherzycę ropną po urodzeniu z uwagi na warunki w jakich przebywała jako noworodek, braku odpowiedniego wyżywienia wnioskodawczynie, pozbawienie wnioskodawczynie więzi z ojcem, przy czym okoliczności te wywarły ogromny wpływ na psychikę, rozwój wnioskodawczynie oraz jej stan zdrowia i jakość dalszego życia.

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Zarzutowi sformułowanemu przez skarżącego pełnomocnika wnioskodawczyni należy przyznać częściowo rację. Istotą kontroli odwoławczej jest skonfrontowanie krytycznej ze swej istoty argumentacji strony skarżącej orzeczenie, z wywodami przedstawionymi przez Sąd meriti w jego części motywacyjnej, zawierającej podstawy rozstrzygnięcia. Ta metoda w szczególności sprawdza się wówczas, gdy podstawy apelacji odnoszą się do kwestii ze swej natury ocennych, do których z pewnością należy kwestia analizy materiału dowodowego i wniosków co do wiarygodności bądź znaczenia dla orzekania tak poszczególnych jego elementów, jak i ich całokształtu, postrzeganego jako spójna i logicznie powiązana całość.

W niniejszej sprawie treść uzasadnienia Sądu I instancji wskazuje, że ustalając fakty mające znaczenie dla rozstrzygnięcia w kwestii zgłoszonego przez wnioskodawczynię wniosku o zadośćuczynienie Sąd ten miał na względzie całokształt okoliczności wynikających ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (vide uzasadnienie – część: fakty uznane za udowodnione). Niemniej dokonując ich oceny w aspekcie podstaw odszkodowawczych – Sąd okręgowy nie uwzględnił w należyтым stopniu dolegliwości wynikłych z pozbawienia wolności wnioskodawczyni będących wypadkową wszystkich dostrzeżonych uwarunkowań. Prawidłowa ocena powyższych okoliczności uzasadnia przyjęcie wyższej, niż zasądzona kwoty

tytułem zadośćuczynienia – o czym szerzej w punkcie 3.I uzasadnienia.		
Lp.	Zarzut	
III.	<p>obraza przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych psychologa, psychiatry, ginekologa położnika oraz specjalisty pediatrii, które to dowody zawnioskowane zostały na okoliczność oceny rozmiaru krzywd i cierpień wnioskodawczynie doznanych w związku z niesłusznym pozbawieniem wolności jej matki H. K. (2) będącej w momencie zatrzymania w ciąży z wnioskodawczynią oraz przebywania wnioskodawczynie wraz z matką w Zakładzie Karnym w W. M., w szczególności oceny wpływu przebywania wnioskodawczynie w ciągu pierwszego miesiąca jej życia w zakładzie karnym, atmosfery stresu i cierpienia doznanego przez wnioskodawczynię podczas przesłuchań jej matki w trakcie ciąży, odczuwania przez płód emocji matki w okresie ciąży i ich wpływu na rozwój dziecka, wpływu pozbawienia wolności wnioskodawczynię od momentu urodzenia i zerwania więzi z ojcem na jej psychikę, rozmiaru doznanego uszczerbku na zdrowiu w związku z przebywaniem w zakładzie karnym, przedwczesnego urodzenia wnioskodawczynie w celi więziennej bez asysty lekarskiej i zachowania zasad prawidłowej higieny, braku udzielenia wnioskodawczynie jako noworodkowi pomocy medycznej, zachorowania przez wnioskodawczynię na pęcherzycę ropną oraz jej wpływu na codzienne funkcjonowanie</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>wnioskodawczyni, które to okoliczności wymagały zasięgnięcia wiadomości specjalnych celem dokładnego ustalenia rozmiaru i zakresu krzywd, jakich doznała wnioskodawczyni.</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Zarzut pełnomocnika wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.</p> <p>W procesie karnym przeprowadzanie dowodów tak z urzędu, jak i na wniosek stron (art. 167 k.p.k.) służy realizacji prawdy materialnej z art. 2§2 k.p.k. Jeżeli zaś dla stwierdzenia danej okoliczności niezbędne jest posiadanie wiedzy specjalnej wówczas aktualizuje się wymóg skorzystania z opinii biegłego (art. 167 k.p.k.). Konieczność skorzystania z opinii biegłego wynika każdorazowo z uwarunkowań, okoliczności faktycznych konkretnej sprawy.</p> <p>W realiach niniejszej sprawy trafnie uznał Sąd Okręgowy, iż zgłoszone przez pełnomocnika wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychologa, psychiatry, biegłego ginekologa położnika oraz biegłego pediatry na okoliczności wskazywane przez pełnomocnika (pkt 6-9 złożonego w sprawie wniosku o zadośćuczynienie) po części zostały udowodnione zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy „gdyż wiadomym jest, że okres i warunki w jakich przebywa kobieta spodziewająca się dziecka, warunki w jakich następuje poród, oraz w jakich przebywa nowonarodzone</p>	

dziecko mogą mieć wpływ na późniejszy jego stan zdrowia, zwłaszcza w okresie wczesnego dzieciństwa, ilość przebytych chorób oraz ich charakter, stan psychiczny matki czy dziecka. Udowodnionym jest, że emocje, stres jakich doznaje kobieta będąca w ciąży jest odczuwalna przez nienarodzone dziecko, a brak należytej opieki lekarskiej dla matki oraz dziecka może się łączyć z powiązanymi konsekwencjami zdrowotnymi, łącznie ze śmiercią takich osób, dlatego też, zdaniem Sądu, sięganie do opinii specjalistów w zakresie wskazanych okoliczności nie jest konieczne. Sądowi z urzędu jest znane jakie były warunki osadzenia więźniów politycznych w latach 40-tych i 50-tych w zakładach karnych oraz aresztach śledczych i były to warunki skrajnie niedogodne, niezapewniające podstawowych świadczeń dla osób pozbawionych wolności”. (vide postanowienie SO z dnia 19.04.2021 r., k. 157v).

W wyniku zaś przeprowadzonych dowodów i oceny całokształtu okoliczności z nich wynikających Sąd I instancji w sposób prawidłowy (i nota bene zgodny z oczekiwaniami skarżącego) ustalił okoliczności wskazywane aktualnie w zarzucie apelacji przez skarżącego pełnomocnika. Dla czynienia ustaleń nie była potrzebna wiedza specjalna.

„Domeną biegłych są "wiadomości specjalne", a więc takie wiadomości faktyczne czy praktyczne, które wykraczają poza przeciętne umiejętności czy wiedzę. Wiedza dostępna dla dorosłego człowieka o odpowiednim doświadczeniu życiowym i wykształceniu (zob. wyrok SN z 15 kwietnia 1976 r., II KR 48/76, OSNKW 1976/10-11,

<p>poz. 133) może natomiast zostać zastąpiona wiedzą i doświadczeniem sędziowskim.” (tak przykładowo: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2021 r., IV KK 574/20).</p> <p>Tym samym nie doszło uchybienia, które rzutowałyby na treść skarżonego wyroku.</p>		
Lp.	Zarzut	
<p>IV.</p>	<p>z ostrożności procesowej</p> <p>w oparciu o art. 438 pkt 1a k.p.k. obraza przepisów prawa materialnego, tj. art. 445§1 k.c. w zw. z art. 445§2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zbiegu z art. 8b ust. 1 ustawy lutowej poprzez błędną ich wykładnię i bezpodstawne przyjęcie, że kwota zadośćuczynienia w wysokości 69.000,00 zł jest kwotą odpowiednią w przypadku M. Z. doznanych na skutek niesłusznego pozbawienia wolności jej matki H. K. (2) będącej w momencie zatrzymania w ciąży z wnioskodawczynią oraz przebywania wnioskodawczynie wraz z matką w Zakładzie Karnym w W. M. oraz niewskazanie w jaki sposób i na jakiej podstawie Sąd I instancji ustalił wysokość zadośćuczynienia w kwocie 69.000,00 zł na rzecz wnioskodawczynie.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzut pełnomocnika wnioskodawczynie ściśle wiąże się z zarzutami sformułowanymi wobec skarżonego wyroku odnośnie obrazy prawa procesowego i błędnych ustaleń faktycznych,</p>		

które w wyniku częściowego ich potwierdzenia doprowadziły do wydania wyroku reformatoryjnego w wyniku dokonanej kontroli instancyjnej. Jest on postawiony wyłącznie alternatywnie co oznacza, że aktualizuje się dopiero na wypadek nieuwzględnienia zarzutu głównego, tj. w wypadku braku potwierdzenia zasadności zarzutów sformułowanych w zasadniczej części wniesionej apelacji. Godzi się w tym miejscu przypomnieć, że tak w wypadku zarzutu obrazy prawa materialnego opartego o względną przesłankę odwoławczą z art. 438 pkt 1 k.p.k., jak i przewidzianą w art. 438 pkt 1a k.p.k. można go skutecznie postawić tylko wówczas, gdy zarzut obrazy prawa materialnego i zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie dotyczą tego samego rozstrzygnięcia. W realiach niniejszej sprawy błędem pierwotnym jest błąd w ustaleniach faktycznych, który skutkowałam subsumpcją zasądzeniu zadośćuczynienia w zbyt niskiej kwocie z uwagi na brak nadania przez Sąd I instancji odpowiedniego znaczenia całościowo ocenionym okolicznościom, które winny być uwzględnione przy ustalaniu jego wysokości. Równocześnie „zarzut odwoławczy z art. 438 pkt 1a może być (...) postawiony dopiero wtedy, gdy norma określająca konsekwencje prawne czynu ma charakter stanowczy (nakazuje stosowanie prawa materialnego lub go zakazuje), a ponadto błędne wskazanie lub niewskazanie tej podstawy prawnej powoduje, że orzeczenie nie odpowiada prawu.” (vide Świecki Dariusz (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022). Tymczasem przepisy art. 445§1 k.c. w zw. z art. 445§2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zbiegu z

art. 8b ust. 1 ustawy lutowej nie mają charakteru norm stanowczych, gdyż nie zobowiązują sądu do określonego zachowania. Natomiast pozostawiają mu swobodę orzekania w zakresie wysokości zasądzonego odszkodowania. „Dla wykładni pojęcia "zadośćuczynienie" (...), miarodajne są przepisy prawa cywilnego materialnego, w tym zwłaszcza art. 445 § 2 k.c., z którego wynika, że zadośćuczynienie winno być odpowiednie. Jednak ustalenie, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest "odpowiednia" należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego” (tak przykładowo: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2021 r., IV KK 438/21).

Lp.	Zarzut	
<p>V.</p>	<p>z ostrożności procesowej</p> <p>w oparciu o art. 438 pkt 1a k.p.k. obraza przepisów prawa materialnego, tj. art. 481§1 k.k. poprzez jego niezastosowanie i nie przyznanie od zasądzonej sumy odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty pomimo, iż takie żądanie zostało zgłoszone we wniosku z dnia 14 października 2020 r.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Oczywiście bezzasadny, a przy tym wręcz niezrozumiały zarzut dotyczący orzeczenia odsetek za opóźnienie. Jeżeli bowiem skarżony wyrok sądu konstituuje świadczenie pieniężne orzekane tytułem zadośćuczynienia w trybie ustawy</p>		

lutowej, to odsetki za opóźnienie tego świadczenia mogą być naliczane od dnia uprawomocnienia się takiego orzeczenia. Dlatego najzupełniej trafnie Sąd okręgowy zasądził zadośćuczynienie "z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty".

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, w przypadku orzekania o odsetkach od zadośćuczynienia za doznaną krzywdę dochodzonego w trybie art. 8b ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie ma zastosowania reguła z art. 481 k.c. Dłużnik (Skarb Państwa) nie jest w zwłoce od czasu złożenia wniosku, bo nie wie, jaką kwotę ma płacić i dopiero orzeczenie sądu tę kwotę oznacza. Odsetki są należne tylko za okres opóźnienia świadczenia wymagalnego, rozpoczynający się z chwilą prawomocności orzeczenia sądowego, stanowiącego podstawę zapłaty. Mimo cywilnego charakteru tego zobowiązania nie stosuje się tu zasady odpowiedzialności kontraktowej, bo prokurator może nie uznać roszczenia. Nie stosuje się zasady odpowiedzialności deliktowej, odpowiedniej gdy sprawca wyrządza szkodę czynem niedozwolonym, bowiem wtedy rozmiar szkody jest znany już w chwili jej wyrządzenia (tak przykładowo : Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1991 r., sygn. akt V KRN 475/90). Tym samym nie ma racji skarżący pełnomocnik wnioskodawczyni zarzucając obrazę art.481§1 k.c. – w skarżonym wyroku prawidłowo oznaczono datę

wymagalności odsetek za zwłokę od zasądzonego roszczenia wskazując, że ustawowe odsetki przysługują od daty prawomocności orzeczenia.		
	Wniosek	
<p>1. o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie w punkcie I odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;</p> <p>2. o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni dodatkowej kwoty 1.341.191,68 (jeden milion trzysta czterdzieści jeden tysięcy sto dziewięćdziesiąt jeden złotych 68/100) tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez wnioskodawczynię krzywdę na skutek niesłusznego pozbawienia wolności jej matki H. K. (2) będącej w momencie zatrzymania w ciąży z wnioskodawczynią oraz przebywania wnioskodawczyni wraz z matką w Zakładzie Karnym w W. M. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;</p> <p>względnie</p> <p>3. o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek skarżącego pełnomocnika częściowo zasadny – z przyczyn omówionych w punkcie 3.I uzasadnienia.		

Brak podstaw do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania – wobec braku zaistnienia przyczyn z 437 § 2 k.p.k.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	<p>brak</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p><u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>poza dokonanymi zmianami w punkcie 1) – utrzymano w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Kontrola odwoławcza jedynie częściowo potwierdziła zasadność zarzutów apelacji.</p>	
<p><u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że ponad zasądzoną w punkcie I. wyroku kwotę 69.000 (sześćdziesiąt dziewięć) złotych zasądza od Skarbu Państwa na rzecz M. Z. tytułem zadośćuczynienia dalszą kwotę 71.000 (siedemdziesiąt jeden tysięcy)</p>	

złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.	
Zwięźle o powodach zmiany	
omówione w punkcie 3.I uzasadnienia	

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>Nie dotyczy</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>	
<i>Nie dotyczy</i>	
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	brak
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3) 4)	<p>zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni M. Z. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych - z tytułu zwrotu kosztów udziału ustanowionego pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym;</p> <p>kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa</p> <p>- na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 r., Nr 34, poz.149 z późn. zm).</p>

7. PODPIS
Dorota Tyrąła Zbigniew Kapiński Sławomir Machnio

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>	
--	--

Kolejny numer załącznika	<i>I</i>		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik wnioskodawczyni		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2021 r., sygn. akt XII Ko 59/20		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części – co do pkt II w zakresie oddalającym żądanie z wniosku - co do pkt I w zakresie odsetek	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu		

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana